

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

СЕРІЯ 15

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
/ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ/

ВИПУСК 11 (119) 19

ДО УВАГИ АВТОРІВ ТА ЧИТАЧІВ ЖУРНАЛУ!

Наукове періодичне видання Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), що входить до Переліку наукових фахових видань України з педагогічних наук (наказ МОНУ № 1222 від 07.10.2016) та фізичного виховання і спорту (наказ МОНУ № 528 від 12.05. 2015 р., включений до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC) (Польща).

Dear Sir/Madam,

Thank you for submitting Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) (ISSN: null) scientific journal **for the ICI Journals Master List 2016** evaluation and for ordering 'Evaluation on Request'. Based on the information submitted in your journal's questionnaire our experts calculated your Index Copernicus Value (ICV) for 2016.

ICI JOURNALS
MASTER LIST

ICV 2016 = 54.30

Dear Sir/Madam

We would like to inform you that „Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) (ISSN: 2311-2220)” has been indexed in **ICI Journals Master List 2017**. From now on, the Editorial Staff and Publisher may use this information in their external communication. Based on the information submitted in your journal's questionnaire our Experts calculated your Index Copernicus Value (ICV) for 2017.

ICI JOURNALS
MASTER LIST

ICV 2017 = 63.15

Dear Sir/Madam

We would like to inform you that «Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) (ISSN: 2311-2220)» has been indexed in **ICI Journals Master List 2018**. From now on, the Editorial Staff and Publisher may use this information in their external communication. Based on the information submitted in your journal's questionnaire our Experts calculated your Index Copernicus Value (ICV) for 2018.

ICI JOURNALS
MASTER LIST

ICV 2018 = 68

Наукометрична база – бібліографічна і реферативна база даних, інструмент для відстеження цитованості наукових публікацій. Наукометрична база даних - це також пошукова система, яка формує статистику, що характеризує стан і динаміку показників затребуваності, активності та індексів впливу діяльності окремих вчених і науково-дослідницьких організацій. Найбільш актуальними є такі наукометричні бази, як Scopus, Web of Science, Index Copernicus, Google Scholar та ін.

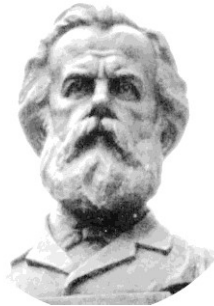
Index Copernicus - міжнародна наукометрична база, що включає індексування, ранжування та реферування журналів, а також є платформою для наукової співпраці та виконання спільних наукових проектів.

Журнали, зареєстровані в цій базі, пройшли строгий відбір за численними параметрами, доводячи високу якість. Міністерство науки і освіти України віднесло Master List ICI Journal до списку наукометричних баз даних, індексація в яких дозволяє отримати додаткові бали в процесі оцінки публікацій та їх авторів. Крім того, індексація в базі даних Index Copernicus є підґрунтям міжнародної реклами і престижу.

З повагою, редакція журналу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА**

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

**СЕРІЯ 15
“НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
/ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ/”**

ВИПУСК 11 (119) 19

Київ

**Видавництво НПУ імені М.П.Драгоманова
2019**

УДК 0.51
ББК 95
Н 34

WEB сторінка електронного видання : <http://enpuir.npu.edu.ua>;
www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seriia-15

Збірник входить до переліку фахових наукових видань України за галузями науки:

«Педагогічні науки» (наказ Міністерства освіти і науки України № 1222 від 07.10.2016 р.)

«Фізичне виховання і спорт» – (наказ Міністерства освіти і науки України № 528 від 12.05. 2015 р.).

Державний комітет телебачення і радіомовлення України: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації - серія KB № 8821 від 01.06.2004 р.

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019 – Випуск 11 (119) 19. – с. 191

У статтях розглядаються результати теоретичних та науково-експериментальних досліджень у галузі педагогічної науки, фізичного виховання та спорту, висвітлюються педагогічні, медико-біологічні, психологічні і соціальні аспекти, інноваційні технології навчання фізичної культури, практики підготовки спортсменів. Збірник розрахований на аспірантів, докторантів, наукових, педагогічних та науково-педагогічних працівників. Статті друкуються в авторській редакції.

Редакційна рада:

Андрущенко В.П.	доктор філософських наук, академік АПН України, рек. НПУ імені М.П.Драгоманова; (гол.Ред. ради);
Андрушин Б.І.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Бех В.П.	доктор філософських наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Биковська О.В.	доктор пед. наук, професор (секретар Редакційної ради); НПУ імені М.П.Драгоманова;
Бондар Вол. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Бондар Віт. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Дробот І.І.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Жалдак М.І.	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Мацько Л.І.	доктор філологічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Падалка О.С.	доктор педагогічних. Наук, професор, член-кореспондент АПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова.;
Синьов В.М.	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Шут М.І.	доктор фізико-математичних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова.

Відповідальний редактор **О. В. Тимошенко**

Редакційна колегія:

Ареф'єв В.Г.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Архипов О.А.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Волков В.Л.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Дубогай О.Д.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Медведева І.М.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Приймаков О.О.	доктор біологічних наук, професор, академік АНВО України, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Сущенко Л.П.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Тимошенко О.В.	доктор педагогічних наук, професор, академік АНВО України, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Путров С. Ю.	доктор філософських наук, професор НПУ імені М. П. Драгоманова
Іванова Л.І.	доктор педагогічних наук, професор, академік АНВО України, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Камаєв О.І.	доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, ХДАФК
Цьось А.В.	доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, СНУ імені Л. Українки
Шкретій Ю.М.	доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, НУФВСУ
Грибан Г.П.	доктор педагогічних наук, професор, Житомирський державний університет імені І.Франка
Агребі Брахім	доктор філософії, професор, Інститут спорту та фізичної культури, Туніс
Бельський І.В.	доктор педагогічних наук, професор, Національний технічний університет, Мінськ, Білорусія
Дадело Станіслав	доктор педагогічних наук, професор, Вільнюський педагогічний університет, Литва
Ейдер Ежи	доктор хабілітований, професор, директор ІФК Щецинського університету, Польща
Ягелло Владислав	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор Академії ФВіС, Гданськ, Польща

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова

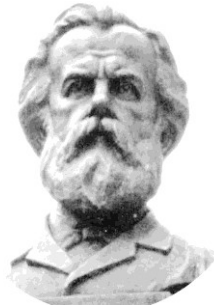
ISSN 2311-2220

© Автори статей, 2019 © НПУ імені М.П.Драгоманова, 2019

Збірник друкується щомісяця

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

National Pedagogical Dragomanov University

SCIENTIFIC JOURNAL

SERIES 15

**"SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL PROBLEMS OF PHYSICAL CULTURE
/ PHYSICAL CULTURE AND SPORTS /"**

Issue 11 (119) 19

Kiev

Publishing house of National Pedagogical Dragomanov University
2019

UDC 0.51

BBK 95

N 34

WEB page of electronic edition: <http://enpuir.npu.edu.ua>;

www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seria-15

The collection is included in the list of professional scientific publications of Ukraine in the branches of science:

"Pedagogical Sciences" (order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 1222 dated 07.10.2016)

"Physical education and sport" - (order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 528 dated

12.05.2015).

State Committee for Television and Radio Broadcasting of Ukraine: Certificate of State Registration of the Printed Media - Series KV № 8821 dated 01.06.2004.

Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works / Ed. O. V. Tymoshenko. - K.: Publishing house of National Pedagogical Dragomanov University, 2019 - Issue 11 (119) 19. – s. 191.

The article deals with the results of theoretical and scientific-experimental research in the field of pedagogical science, physical education and sports, highlights pedagogical, medical and biological, psychological and social aspects, innovative technologies of training physical culture, training practices of athletes. The collection is intended for graduate students, doctoral students, scientific, pedagogical and scientific and pedagogical workers. Articles are printed in the author's wording.

Editorial Board:

- Andrushchenko V.** Doctor of Philosophy, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, rector of the National Pedagogical Dragomanov University (head of the board);
- Andrushishin B.** Doctor of Historical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Bech V.** Doctor of Philosophy, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Bykovskaya O.** Doctor ped. Sciences, professor (secretary of the Editorial Board); National Pedagogical Dragomanov University
- Bondar V.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
- Bondar V.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
- Drobot I.** Doctor of Historical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Zhaldak M.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
- Matsko L.** Doctor of Philology, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
- Padalka O.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
- Sinyov V.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
- Shut M.** Doctor of Sciences (Physics and Mathematics), Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University.

Responsible editor O. Tymoshenko

Editorial board:

- Arefiev V.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Arkhipov O.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Volkov V.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Dubogay O.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Medvedeva I.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Priyamak O.** Doctor of Biological Sciences, Professor, Academician of the ANU of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
- Sushchenko L.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Tymoshenko O.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of ANVO of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
- Putrov S.** Doctor of Philosophy Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
- Ivanova L.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of ANVO of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
- Kamaev O.** Doctor of Physical Education and Sports, Professor, KDAFK
- That's A.** Doctor of Physical Education and Sports, Professor, SNU named after L. Ukrainka
- Scratch Yu** Doctor of Physical Education and Sports, Professor, NUFVSU
- Griban G.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Zhytomyr State University named after I. Franko
- Agbei Brahm** Doctor of Philosophy, Professor, Institute of Sports and Physical Education, Tunisia
- Belsky I.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Technical University, Minsk, Belarus
- Gave Stanislav** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vilnius Pedagogical University, Lithuania
- Ayer Ezhie** Dr. habilitated, Professor, Director of the IFC of Szczecin University, Poland
- Jagiello Vladislav** Doctor of Physical Education and Sports, Professor of the Academy of Fine Arts, Gdansk, Poland

Approved by the decision of the Academic Council of the National Pedagogical Dragomanov University

© Authors of articles, 2019 © National Pedagogical Dragomanov University, 2019

ISSN 2311-2220

The collection is published monthly

ЗМІСТ 11 (119) 2019

1.	Ашрафутдінова В. А., Вихляев Ю.М. ВІДНОВЛЕННЯ РУХЛИВОСТІ СУГЛОБІВ У СПОРТСМЕНІВ ПІСЛЯ ТРАВМ ОРА ЗАСОБАМИ ФІТНЕСУ І ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ.....	9
2.	Бабій І. В., Максимчук Б. А., Малихін А. О., Сивохоп Е. М., Короткіх М. А., Грицун Ю.М., Малай Н. С., Максимчук І. А. ІСТОРІНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ.....	12
3.	Бадун Т.О., Копочинська Ю. В. ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ ПРИ СПАСТИЧНІЙ ДИПЛЕГІЇ.....	18
4.	Бісмак О.В. РОЛЬ ТА МІСЦЕ ЕРГОТЕРАПІЇ В КОМПЛЕКСНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З НЕВРОПАТІЯМИ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ.....	22
5.	Брюховських І. М., Попадюха Ю. А. ВИКОРИСТАННЯ М'ЯКИХ МАНУАЛЬНИХ ТЕХНІК У ПАЦІЄНТІВ З НЕСТАБІЛЬНІСТЮ ПОПЕРЕКОВОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА.....	26
6.	Віндюк П. А., Сапа-Пушкар Л. О. ВИКОРИСТАННЯ КОМПЛЕКСУ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПІСЛЯ ПЕРЕНЕСЕНОГО ІШЕМІЧНОГО ІНСУЛЬТУ.....	31
7.	Гакман А. В. ДІАГНОСТИКА САМООЦІНКИ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ ТА ЇХ ПОТРЕБА У АКТИВНОСТІ.....	34
8.	Ганчар А. І., Чернявський О. А., Ганчар І. Л. СТАН ПОКАЗНИКІВ НАЛЕЖНОГО ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ НАВИЧОК ПЛАВАННЯ НА 100 М ВІЛЬНИМ СТИЛЕМ СЕРЕД КУРСАНТІВ-МОЛЯКІВ НА 1-2 РОКАХ НАВЧАННЯ.....	38
9.	Горбенко О. В., Лисенко А. О. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ-ТАНЦЮРИСТІВ 7-9 РОКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ХОРЕОГРАФІЇ.....	44
10.	Гулбани Р. Ш., Виничук Я. А. СОВРЕМЕННЫЕ СРЕДСТВА ФИЗИЧЕСКОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ ПРИ ДЕГЕНЕРАТИВНО-ДИСТРОФИЧЕСКОМ ПОРАЖЕНИИ ПОЗВОНОЧНИКА.....	47
11.	Гулбани Р. Ш., Суханова А. С. ПРОФИЛАКТИКА ЛЮМБАЛГИИ СРЕДСТВАМИ ФИЗИЧЕСКОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ У МУЖЧИН 25-35 ЛЕТ.....	50
12.	Дымова А. Н., Дымов К. В. ОСОБЕННОСТИ ОТБОРА ЮНОШЕЙ 14-16 ЛЕТ ДЛЯ ЗАНЯТИЙ АКАДЕМИЧЕСКОЙ ГРЕБЛИ.....	54
13.	Дымова А.Н., Дымов К.В. ФОРМИРОВАНИЕ ТАКТИЧЕСКОГО МАСТЕРСТВА СПОРТСМЕНОВ ВЫСШЕЙ КВАЛИФИКАЦИИ В АКАДЕМИЧЕСКОЙ ГРЕБЛЕ.....	58
14.	Дрюков О. В., Дрюков В. О. ОЦІНКА І АНАЛІЗ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО РЕЗЕРВУ У СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ В УКРАЇНІ.....	62
15.	Єлісєєва Д. С. ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФЕХТУВАННЯ НА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ СТУДЕНТОК.....	66
16.	Єрьоменко Е. ЗНАЧИМІСТЬ ЦІННОСТЕЙ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ДЛЯ СТУДЕНТІВ І КУРСАНТІВ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ БОЙОВИМ ХОРТИНГОМ.....	71
17.	Жарова І.О. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ ПРОГРАМ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ДЛЯ ХВОРИХ ІЗ ХРОНІЧНИМ БРОНХІТОМ.....	79
18.	Зубрицький Б. Д., Павлось Р. М., Павлось Г. В., Зубрицький Я. Я. БАСКЕТБОЛ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ФУНКЦІЙ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ ЗВО НЕФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ.....	83
19.	Зюзь В. М., Бабич Т. М., Балухтіна В. В. ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ У ТОВ «МЕТІНВЕСТ-ПРОМСЕРВІС».....	87
20.	Іванюта Н. В. РОЛЬ ДВИГАТЕЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ПРИ ПОДГОТОВКЕ СТУДЕНТОВ К БУДУЩЕЙ ПРОФЕСІОНАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	91
21.	Кашуба В. О., Руденко Ю.В., Хабінець Т. О., Ватаманюк С. В., Данильченко В. А. ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЇ КОРЕКЦІЇ ПОРУШЕНЬ СТАНУ БІОГЕОМЕТРИЧНОГО ПРОФІЛЮ ПОСТАВИ ЧОЛОВІКІВ ЗРІЛОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ОЗДОРОВЧИМ ФІТНЕСОМ.....	94
22.	Копочинська Ю. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ТА УМОВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ.....	101
23.	Корзан Т. І., Боровик Ю. І., Кубрак Я. Д., Рожко О.І. КОРЕГУВАННЯ ПОСТАВИ СТУДЕНТІВ ЗВО ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	104
24.	Корольова М. В. РОЗВИТОК СПОРТИВНОГО ПРАВА У МІЖНАРОДНОМУ СПІВТОВАРИСТВІ ТА В УКРАЇНІ....	108
25.	Котко Д. М., Гончарук Н. Л., Путро Л. М., Левон М. М. ПРО ПОРУШЕННЯ ФУНКЦІЙ АВТОМАТИЗМУ, ЗБУДЖЕННЯ ТА ПРОВІДНОСТІ У СПОРТСМЕНІВ.....	113
26.	Koshcheyev O. SPECIAL PERFORMANCE CONTROL IN TAEKWONDO (POOMSAE).....	119
27.	Кривов'яз К. О., Глиняна О. О. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З КОМБІНОВАНОЮ ПЛОСКОСТОПІСТЮ.....	122
28.	Кушнірук М. В., Равлюк І. І. РУХОВА АКТИВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ПОКРАЩЕННЯ ЇХ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ.....	125
29.	Максимчук Б. А., Овчарук В. В., Карасевич С. А., Овчарук В. Г., Петришин П. В., Шкірта М. І., Трифан О. М., Максимчук І. А. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	129

7. Яковенко Е. О. Формирование экипажей в гребле академической в различных странах. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)": зб. наукових праць. 2013. Випуск 1(27). С. 108–111.
8. Cosgrove M.J., Wilson J., Watt D. & Grant S.F. The relationship between selected physiological variables of rowers and rowing performance as determined by a 2000 m ergometer test. Journal of Sports Sciences Volume. 1999. №11. P. 845–852.
9. Zouhal H., Le Douairon Lahaye S., Abderrahaman A. B. Energy System Contribution to Olympic Distances in Flat Water Kayaking (500 and 1000 m) in Highly Trained Subjects. J Strength Cond Res. 2012. №26(3). P. 825–831.

References

1. Zemlyakov V. E. Osobennosti podgotovki k sorevnovaniyam grebtsov na baydarkah i kanoe. Herson : Naddneprianskaya pravda, 1995. 159 s.
2. Miftahutdinova D. A. Sravnitelnyiy analiz effektivnosti raznykh trenirovochnykh programm dlya sportsmenok vyssokoy kvalifikatsii, spetsializiruyuschisya v akademicheskoy greble. Slobzhanskiy nauko-sportivnyy vlsnik. 2015. №2(46). S.128-132.
3. Olshevskiy V. S. Sravnitelnyiy analiz takticheskikh variantov prohozhdeniya sorevnovatelnoy distantsii silneyshimi zhenskimi grebnymi ekipazhami v olimpiyskom tsikle. Nauchno-prakticheskie problemy sporta vysshih dostizheniy: materialy Mezhdunar. konf., (29–30 noyabrya 2007 g.). Minsk: BGUFK, 2007. S. 81–84.
4. Shynkaruk O., Kozhenkova A. Kharakterystyka chynnykiv, shcho vplyvaiut na efektyvnist zmahalnoi diialnosti u vesluvanni akademichnomu. Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu. 2015. № 1. S. 3–6.
5. Yakovenko E. O. Opredelenie informativnykh kriteriev otbora i ih znachimosti dlya formirovaniya ekipazhey v greble akademicheskoy na etape podgotovki k vysshim dostizheniyam. Slobzhanskiy nauchno-sportivnyy vestnik. 2013. №2. S. 39–43.
6. Yakovenko E., Yasnaya A. Realizatsiya funktsionalnoy podgotovlenosti grebtsov pri razlichnykh takticheskikh shemakh preodoleniya sorevnovatelnoy distantsii. Naukoviy chasopis Natsionalnogo pedagogichnogo univrsitetu Imeni M.P.Dragomanova. Seriya № 15. 2016. Vipusk 1. S. 123–127.
7. Yakovenko E. O. Formirovanie ekipazhey v greble akademicheskoy v razlichnykh stranah. Naukoviy chasopis Natsionalnogo pedagogichnogo univrsitetu Imeni M. P. Dragomanova. Seriya № 15. "Nauko-sportivnyy vlsnik. 2015. №2(46). S.128-132.
8. Cosgrove M.J., Wilson J., Watt D. & Grant S.F. The relationship between selected physiological variables of rowers and rowing performance as determined by a 2000 m ergometer test. Journal of Sports Sciences Volume. 1999. №11. P. 845–852.
9. Zouhal H., Le Douairon Lahaye S., Abderrahaman A. B. Energy System Contribution to Olympic Distances in Flat Water Kayaking (500 and 1000 m) in Highly Trained Subjects. J Strength Cond Res. 2012. №26(3). P. 825–831.

УДК 796.86:796.032

Дрюков О. В.
Кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
завідувач лабораторії програмування та впровадження результатів наукових досліджень в практику
підготовки збірних команд України.
Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту,
Дрюков В. О.
Доктор наук з фізичного виховання і спорту,
завідувач лабораторії психофізіологічної діагностики.
Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту

ОЦІНКА І АНАЛІЗ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО РЕЗЕРВУ У СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ В УКРАЇНІ

Розглянуто питання стратегічного аналізу розвитку спортивного резерву в Україні. Показано, що на тепер одним із популярних інструментів стратегічного аналізу є SWOT-аналіз. З метою виявлення основних проблем і причин, що стримують розвиток спортивного резерву в спортивних школах в Україні, було проведено SWOT-аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз на матеріалі ДЮСШ м. Києва, який надав загальну картину ситуації в ДЮСШ і показав, що на даний час розвиток спортивного резерву в ДЮСШ гальмує низка факторів внутрішнього та зовнішнього середовища які потребують ефективного управління і проведення низки реформ. Показано, що SWOT-аналіз є необхідним компонентом стратегічної оцінки розвитку спортивного резерву в спортивних школах.

Ключові слова: SWOT-аналіз, оцінка, спортивний резерв, стратегія.

Дрюков А. В., Дрюков В. А. Оценка и анализ развития спортивного резерва в спортивных организациях в Украине. Рассмотрены вопросы стратегического анализа развития спортивного резерва в Украине. Показано, что одним из популярных инструментов стратегического анализа является SWOT-анализ. С целью выявления основных проблем и причин, сдерживающих развитие спортивного резерва в спортивных школах в Украине, был проведен SWOT-анализ сильных и слабых сторон, возможностей и угроз на материале ДЮСШ г. Киева, который представил общую картину ситуации в ДЮСШ и показал, что в настоящее время развитие спортивного резерва в ДЮСШ тормозит ряд факторов внутренней и внешней среды требующих эффективного управления и проведения ряда реформ. Показано, что SWOT-анализ является необходимым компонентом стратегической оценки развития спортивного резерва в

спортивных школах.

Ключевые слова: SWOT-анализ, оценка, спортивный резерв, стратегия.

Driukov O., Driukov V. Evaluation and analysis of sports reserve development in sports organizations in Ukraine.

The issue of strategic analysis of sports reserve development in Ukraine is considered. It is shown that SWOT-analysis represents one of the popular strategic analysis tools now. In order to identify the main problems and reasons that restrain sports reserve development in sports schools of Ukraine, a SWOT-analysis of strengths, weaknesses, opportunities and threats was conducted on the material of Children and Youth Sports School of the city of Kyiv. The SWOT-analysis provided the general picture of the situation in the Children and Youth Sports School and demonstrated that at present the development of sports reserve in Kyiv Children and Youth Sports School is hindered by several factors of the internal and external environment, which require effective management and implementation of a number of reforms. It is shown that SWOT-analysis is a necessary component of strategic evaluating sports reserve development in sports schools.

Keywords: SWOT-analysis, evaluation, sports reserve, strategy.

Постановка проблеми. Розвиток спорту вищих досягнень, включаючи олімпійський спорт, значною мірою залежить від ефективності розвитку спортивного резерву в країні. Висока якість підготовки спортивного резерву створює передумови для того, щоб зробити спорт вищих досягнень більш якісним і конкурентоздатним на міжнародній арені.

Аналізуючи нинішню ситуацію у спортивних школах в Україні, слід відмітити значні труднощі в діяльності спортивних шкіл як основного постачальника спортивного резерву до складу національних збірних команд. Для більшості з них недостатньо коштів на організацію повноцінної навчально-спортивної роботи, придбання обладнання, інвентарю, спортивної форми, забезпечення участі спортсменів у спортивно-тренувальних зборах та змаганнях. Спортивні бази, на яких проводяться спортивні заняття, у переважній більшості перебувають у незадовільному стані [4]. Таким чином, система дитячо-юнацького та резервного спорту сьогодні не відповідає сучасним вимогам і потребує корінного реформування.

Роботу виконано в рамках науково-дослідної теми «Організаційно-управлінські умови розвитку резервного спорту в спортивних школах України», державний реєстраційний номер – 0115U000903.

Аналіз літературних джерел. Аналіз наукової і методичної літератури, присвяченої підготовці спортивного резерву в Україні [4, 6 – 8 та ін.], дав можливість встановити наявність проблеми, яка полягає у відсутності концептуальних підходів щодо розробки програм (стратегій) розвитку спортивного резерву в Україні.

Таким чином, цю проблему вивчено недостатньо, вона є актуальною та потребує подальшого дослідження.

Мета дослідження – вивчити доцільність застосування методики SWOT-аналізу в процесі стратегічного планування підготовки спортивного резерву в спортивних школах.

Методи й організація дослідження. Аналіз даних літературних джерел, інформаційної мережі Інтернет, контент-аналіз, SWOT-аналіз, статистична обробка даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні одним із популярних інструментів стратегічного аналізу і планування розвитку різноманітних об'єктів є SWOT-аналіз [1, 3, 5, 9, 10 та ін.]. Це універсальний метод стратегічного аналізу, який можна застосувати до будь-яких організацій для побудови стратегій в різноманітних галузях [5]. SWOT – це акронім слова Strength (сила), Weakness (слабкість), Opportunities (можливості), Threats (загрози). Сила і слабкість є факторами внутрішнього середовища об'єкта, який досліджують (а саме тими, на які об'єкт здатний вплинути); можливість і загроза є факторами зовнішнього середовища (тобто такими, що можуть вплинути на об'єкт зовні і при цьому не контролюються об'єктом).

Нами проведено SWOT-аналіз на матеріалі дитячо-юнацької спортивної школи (ДЮСШ) з фехтування м. Києва, на основі метода експертних оцінок професора Г. Я. Гольдштейна [2], який передбачав наступне:

- підбір експертів, в якості яких було залучено 15 компетентних фахівців українського фехтування;
- формування експертами переліку основних факторів, які можна віднести до сильних і слабких сторін ДЮСШ,

а також до можливостей та загроз зовнішнього середовища, що ранжуються за значущістю (табл. 1). Думки експертів відносно ранжування сильних і слабких сторін внутрішнього середовища, можливостей та загроз зовнішнього середовища є узгоджені, розрахунок коефіцієнта конкордації склав $W = 0,87$, що свідчить про досить високий ступінь узгодженості думок експертів;

- складення матриці SWOT-аналізу для опитування експертів. Оцінка експертами з урахуванням бальної оцінки сильної (слабкої) сторони ДЮСШ, ймовірність появи конкретних можливостей, ступінь впливу на діяльність ДЮСШ конкретних сприятливих можливостей або загроз тощо (табл. 2).

Інформація відносно ДЮСШ м. Києва дозволяє зробити такі висновки:

- сильними сторонами, які допомагають їй скористатися наявними можливостями, є висока кваліфікація тренерів (52,85), затребуваність учнів школи у збірні команди міста і країни (40,04) та досвід підготовки спортсменів (39,76);
- сильними сторонами, які допомагають запобігти загроз, є висока кваліфікація тренерів (45,0), імідж школи (32,76) та досвід підготовки спортсменів (30,88). Сильні сторони школи найбільше допомагають захиститися від відсутності спеціальних нормативно-правових актів для ефективного регулювання розвитку спортивного резерву (51,12), відсутності на державному рівні стратегії розвитку спортивного резерву (42,48), збільшення витрат на підготовку кваліфікованих спортсменів (35,28);
- сприятливими можливостями для, якими можна скористатися за допомогою сильних сторін, є прийняття державної цільової програми, спрямованої на розвиток дитячо-юнацького спорту і спортивного резерву (60,16), прийняття

Закону України «Про дитячо-юнацький спорт і спортивний резерв» (50,4) і підвищення оплати праці тренерів спортивних шкіл (43,2). Проте вони є вразливими через існуючі слабкі сторони (–26,88; –23,52; –9,6) цих можливостей;

- слабкими сторонами є висока залежність від бюджетного фінансування (–20,01), низька заробітна плата (–19,17) та рівень законодавчої підтримки розвитку спортивного резерву в країні (–17,73), які найбільше ускладнюються загрозою відсутності спеціальних нормативно-правових актів для ефективного регулювання розвитку спортивного резерву (51,12), відсутністю на державному рівні стратегії розвитку спортивного резерву (42,48) і збільшення витрат на підготовку кваліфікованих спортсменів (35,28).

Таблиця 1.

Основні фактори внутрішнього та зовнішнього середовища ДЮОШ м. Києва, які враховують під час проведення SWOT-аналізу

Потенціальні внутрішні сильні сторони (S)		Потенціальні внутрішні слабкі сторони (W)	
S1	Імідж організації	W1	Висока залежність від бюджетного фінансування
S2	Висока кваліфікація тренерів	W2	Низька заробітна плата
S3	Досвід підготовки спортсменів	W3	Низький рівень законодавчої підтримки розвитку спортивного резерву в країні
S4	Затребуваність учнів школи у збірні команди міста і країни	W4	Неповне забезпечення спортивним обладнанням, інвентарем і екіпуванням
S5	Рациональне використання наявного спортивного обладнання, інвентарю і екіпування для організації тренувального процесу	W5	Слабка маркетингова компанія по залученню дітей до занять спортом
Потенціальні зовнішні сприятливі можливості (O)		Потенціальні зовнішні загрози (T)	
O1	Прийняття Закону України «Про дитячо-юнацький спорт і спортивний резерв»	T1	Відсутність спеціальних нормативно-правових актів для ефективного регулювання розвитку спортивного резерву
O2	Прийняття державної цільової програми, спрямованої на розвиток дитячо-юнацького спорту та спортивного резерву	T2	Відсутність на державному рівні стратегії розвитку спортивного резерву
O3	Підвищення оплати праці тренерів спортивних шкіл	T3	Збільшення витрат на підготовку кваліфікованих спортсменів
O4	Розвиток кадрового потенціалу	T4	Зниження фінансування з бюджету
O5	Поява і впровадження нових науково-методичних технологій у підготовці спортсменів	T5	Вимушений від'їзд за кордон талановитих тренерів і перспективних спортсменів

Таблиця 2.

Підсумкова матриця SWOT-аналізу ДЮОШ м. Києва за результатами експертних оцінок (n = 15)

Фактори внутрішнього та зовнішнього середовища	Інтенсивність (A _i)	Сприятливі можливості (O)					Усього	Загроза (T)					Усього
		O1. Прийняття Закону України «Про дитячо-юнацький спорт і спортивний резерв»	O2. Прийняття державної цільової програми, спрямованої на розвиток дитячо-юнацького спорту та спортивного резерву	O3. Підвищення оплати праці тренерів спортивних шкіл	O4. Розвиток кадрового потенціалу	O5. Поява і впровадження нових науково-методичних технологій у підготовці спортсменів		T1. Відсутність спеціальних нормативно-правових актів для ефективного регулювання розвитку спортивного резерву	T2. Відсутність на державному рівні стратегії розвитку спортивного резерву	T3. Збільшення витрат на підготовку кваліфікованих спортсменів	T4. Зниження фінансування з бюджету	T5. Вимушений від'їзд за кордон талановитих тренерів і перспективних спортсменів	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Імовірність появи можливостей і загроз (P _j)		0,7	0,8	0,6	0,4	0,5		0,8	0,8	0,8	0,3	0,2	

Коефіцієнт впливу (Kj)		0,8	0,8	0,8	0,7	0,7		0,9	0,9	0,7	0,8	0,2	
Сильні сторони (S)													
S 1. Імідж організації	4	11,20	12,80	7,68	4,48	2,80	38,96	11,52	8,64	8,96	2,88	0,16	32,16
S 2. Висока кваліфікація тренерів	5	14,0	16,0	12,0	5,6	5,25	52,85	14,40	14,40	11,20	4,80	0,20	45,0
S 3. Досвід підготовки спортсменів	4	11,2	12,8	9,6	3,36	2,8	39,76	11,52	8,64	6,72	3,84	0,16	30,88
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
S 4. Затребуваність учнів школи у збірні команди міста і країни	4	8,96	12,8	9,6	4,48	4,2	40,04	11,52	8,64	6,72	0,96	0,16	28,0
S 5. Рациональне використання наявного спортивного обладнання, інвентарю і екіпірування для організації тренувального процесу	3	5,04	5,76	4,32	3,36	2,1	20,58	2,16	2,16	1,68	0,72	0,12	6,84
Усього		50,4	60,16	43,2	21,28	17,15		51,12	42,48	35,28	13,2	0,8	
Слабкі сторони (W)													
W1. Висока залежність від бюджетного фінансування	-3	-6,72	-7,68	-2,88	-1,68	-1,05	-20,01	-8,64	-10,8	-6,72	-2,16	-0,24	-28,56
W2. Низька заробітна плата	-3	-6,72	-7,68	-2,88	-0,84	-1,05	-19,17	-6,48	-8,64	-3,36	-1,44	-0,24	-20,16
W3. Низький рівень законодавчої підтримки розвитку спортивного резерву в країні	-3	-6,72	-7,68	-1,44	-0,84	-1,05	-17,73	-8,64	-8,64	-6,72	-1,44	-0,24	-25,68
W4. Неповне забезпечення спортивним обладнанням, інвентарем і екіпіруванням	-2	-2,24	-2,56	-1,92	-1,68	-1,4	-9,8	-2,88	-2,88	-2,24	-0,96	-0,16	-9,12
W5. Слабка маркетингова компанія по залученню дітей до занять спортом	-1	-1,12	-1,28	-0,48	-0,84	-1,4	-5,12	-1,44	-0,72	-0,56	-0,24	-0,04	-3,0
Усього		-23,52	-26,88	-9,6	-5,88	-5,95		-28,88	-31,68	-19,6	-6,24	-0,92	

Примітка: жирним позначено суму зважених оцінок експертів

Таким чином, проведений SWOT-аналіз надав загальну картину ситуації в ДЮСШ і є невід'ємним компонентом побудови ефективної стратегії розвитку спортивного резерву у спортивній школі протягом найближчих років.

Висновки: SWOT-аналіз є необхідним компонентом стратегічної оцінки розвитку спортивного резерву в спортивних школах його результати є основою для розробки стратегії, що підвищує ефективність управління спортивним резервом.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою Концепції розвитку спортивного резерву у спортивних школах в Україні.

Література

1. Волкова Л. Методика проведення SWOT-анализа: [Інтернет] дата звернення 22.10.2019. Доступно: http://market.narod.ru/S_StrAn/SWOT.html.
2. Гольдштейн Г. Я. Стратегический менеджмент. [Інтернет] дата звернення 22.10.2019. Доступно: <http://www.aup.ru/books/m89/>
3. Демидова М. В. Постнеоклассическая методология социальных наук: SWOT-анализ, PEST-анализ, дискурсивный анализ. [Інтернет] дата звернення 22.10.2019. Доступно: <http://human.snauka.ru/2016/11/17422>.

4. Дрюков О. Нормативно-правове та організаційно-управлінське забезпечення розвитку спортивного резерву в Україні. Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. 2016; 36 (2) : 13 – 17.
5. Зуб А. Т. Стратегический менеджмент (теория и практика). [Интернет] дата звернення 22.10.2019. Доступно: <https://alleng.org/d/manag/man058.htm>.
6. Платонов В. Н., Шинкарук О. А., Драгунов Л. А. Некоторые особенности современной системы детско-юношеского спорта в Украине. Наука в олимпийском спорте. 2005; (1) : 129 – 132.
7. Серета Н. В. Організаційно-управлінський механізм впровадження маркетингу в систему дитячо-юнацьких спортивних шкіл [автореферат]. Харків : ХДАФК; 2014. 20 с.
8. Стадник С. О. Організаційно-управлінські умови діяльності училищ фізичної культури в Україні [автореферат]. Київ : НУФВСУ; 2012. 22 с.
9. Wehrich, H. (1982). The TOWS Matrix: A Tool for Situational Analysis. Abstract. [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0024630182901200>.
10. SWOT analysis (method and examples, with free SWOT template). (2014). [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://www.businessballs.com/strategy-innovation/swot-analysis/>.

References

1. Volkova L. (2015) Metodyka provedeniya SWOT-analyza: [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: http://market.narod.ru/S_StrAn/SWOT.html.
2. Holdshtein H.Ia. (2008) Stratehicheskyi menedzhment. [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <http://www.aup.ru/books/m89/>
3. Demydova M. V. (2017) Postneoklassycheskaia metodolohiya sotsyalnykh nauk: SWOT-analyz, PEST-analyz, diskurs-analyz. [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <http://human.snauka.ru/2016/11/17422>.
4. Driukov O. (2016) Normativno-pravove ta orhanizatsiino-upravlinske zabezpechennia rozvytku sportyvnoho rezervu v Ukraini. Aktualni problemy fizychnoi kultury i sportu. 2016; 36 (2) : 13 – 17.
5. Zub A. T. (2015) Stratehicheskyi menedzhment (teoriia y praktyka). [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://alleng.org/d/manag/man058.htm>.
6. Platonov V. N., Shynkaruk O. A., Drahunov L. A. (2005) Nekotoryie osobennosti sovremennoi systemy detsko-yunosheskogo sporta v Ukraine. Nauka v olymпыiskom sporte; (1) : 129 – 132.
7. Sereda N. V. (2014) Orhanizatsiino-upravlinskyi mekhanizm vprovadzhennia marketynhu v systemu dytiachyo-yunatskykh sportyvnykh shkil [Abstract]. Kharkiv: KhDAFK; 2014. 20 s.
8. Stadnyk S. O. (2012) Orhanizatsiino-upravlinski umovy diialnosti uchylshch fizychnoi kultury v Ukraini [avtoreferat]. Kyiv : NUFVSU; 2012. 22 s.
9. Wehrich, H. (1982). The TOWS Matrix: A Tool for Situational Analysis. [Abstract]: [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0024630182901200>.
10. SWOT analysis (method and examples, with free SWOT template) (2014) [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://www.businessballs.com/strategy-innovation/swot-analysis/>.

УДК 796.011.3-057.875:796.015.00

Єлісєєва Д.С.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
ст.викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
Підніпровської державної академії фізичної культури і спорту,

ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФЕХТУВАННЯ НА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ СТУДЕНТОК

У статті представлено способи оптимізації процесу фізичного виховання студенток засобами фехтування. Визначено, що на сьогодні спосіб життя сучасної молоді призводить до погіршення стану здоров'я та зниження загальної фізичної активності. Відмічається низький рівень фізичної підготовленості, збільшення маси тіла та зниження роботоздатності. Ця проблема спонукає до пошуку нових форм оздоровлення, які передбачають проведення занять із включенням великої кількості заходів, які покликані збільшити загальний об'єм рухової активності, і сприяти мотивації молоді до фізичної досконалості. Із вищевикладеного намітилася необхідність щодо систематизації структури і змісту процесу вдосконалення системи фізичного виховання студентів, а також розробка і експериментальне обґрунтування методики застосування засобів фехтування в процесі фізичного виховання студентів.

Ключові слова. фізичне виховання, студентки, засоби, фехтування.

Елісєєва Дарья Сергеевна. Влияние средств фехтования на морфофункциональные показатели студенток. В статье представлены способы оптимизации процесса физического воспитания студенток средствами фехтования. Определено, что на сегодня образ жизни современной молодежи приводит к ухудшению состояния здоровья и снижению общей физической активности. Отмечается низкий уровень физической подготовленности, увеличение массы тела и снижение работоспособности. Эта проблема побуждает к поиску новых форм оздоровления, предусматривающие проведение занятий с включением большого количества мероприятий, которые призваны увеличить общий объем двигательной активности, и способствовать мотивации молодежи к физическому